

Зниження освітніх стандартів, можливість реалізації себе як особистості стало для певних, але достатньо широким шарів суспільства, визаною істиною і сумною дійсністю. Спокійно ставлення до природи, негативні наслідки компрізізації культури, песимістичні настрої щодо норм і ідеалів справедливості, розарування політичними інститутами суспільства, сумна статистика розлучень, наявність неповних сімей і так званих пивних браків, що свідчать про кризу соціального інституту сім'ї, – все це свідчить про наявність глибокої системної кризи цього соціально-го інституту. Широке розповсюдження набув і такий негативний суспільний феномен, як едікжизм – «інтолерантність» у відношенні до старості, що виявляється в нетерпимості до осіб літнього віку з боку молодого покоління і суспільства в цілому. Психологи також відзначають «разючий контраст між українськими і західними нормами поведінки в громадських місцях. Наші студенти і молоді фахівці, що проходять навчання в західних країнах, відзначають, що там прийнято поспіхатися незнайомим людям, проте коли це усмішку привозити на батьківщину, то найчастіше вона не знаходить відповіді, виявляється недоречною і поступово зникає» [7]. Канадські соціологи демонструвало, що за частотою випадків готовності допомогти ближньому Україна займає 48-е місце. Інші порівняльні дослідження побутової культури також демонструють, що за рівнем хамства, агресивності, ненависті до себе подібним ми явно лідируємо, причому спостерігається тенденція до «бруталізації», тобто до ще більшої жорстоконості у суспільному житті. Соціологи констатують також антагоністичне протистояння, зокрема, двох видів моралі: моралі багатих і меншини і моралі бідної більшості» [8].

Дослідження, присвячені сучасним видам соціальної нерівності, свідчать, що «в найзагальнішому вигляді нерівність означає, що люди живуть в умовах, при яких вони мають нерівний доступ до обмежених ресурсів матеріального

і духовного споживання. Саме соціальне-економічна неоднорідність праці не тільки наслідок, але і причина приласення одними людьми влади, властості, престижу і відсутності всіх цих знаків просунутості в суспільній ієрархії у інших. Кожна з цих груп виробляє свої цінності і норми і спирається на них. Якщо ці групи розмишуються за ієрархічним принципом, то вони є соціальними шарами» [9]. Разом з бідністю як видом нерівності виділяються і інші види депривації, серед яких економічна (витікаюча з нерівномірного розподілу доходів в суспільстві і обмеженого задоволення потреб); соціальна (повсюдність схильності суспільства оцінювати деяких індивідів і групи вище, ніж інших в розподілі таких соціальних переваг, як престиж, влада, суспільний статус); етична (ціннісний конфлікт, невідповідність стандартів і правил реальності ідеалам); психічна (відсутність значущої системи цінностей, відповідно до якої молоді люди могли б будувати своє життя). Привала соціальна депривація приводить до пошуку нових цінностей, віри, сенсу і мети існування, веде до високого рівня сприйнятливості до нових ідеологій, міфологій, релігій [10]. Етична і психічна депривації ведуть до накопичення деструктивних тенденцій в житті і суспільства, і людини. Сучасна поведінка (одна з форм девіантної поведінки) – складний соціальний феномен, що вимагає серйозної уваги суспільства і вивчення з боку психологів, соціологів, кримінологів [11].

У сучасній ситуації процес соціалізації особи стає особливо складним. Разом з основними соціальними інститутами освіти і виховання, сім'єю і школою, в ньому все більшу роль відіграють електронні медіа. Комп'ютеризація всіх сфер суспільного життя людини – одна з самих вражаючих подій останньої чверті XX століття. Про неминучість впливу інтернету на підліткову субкультуру, про неоднозначність цього впливу пишуть багато дослідників. Розвинувши неперсборну залежність від комп'ютера, багаторічні підлітки буквально живуть у віртуаль-